

Kautokeino Flyttsamelag
v/Berit Kristine Utsi
Hemmogieddi
9520 Kautokeino

28.5.2021

Landbruks- og Matdepartementet

HØRING OM FORSKRIFT OM REINMERKER

Kautokeino Flyttsamelag er et lokallag under Norske Reindriftssamers landsforbund.

Kautokeino Flyttsamelag vil med dette gi høringsuttalelse til forskriften. Inledningsvis er lokallaget fornøyd med at det gis mulighet å komme med høringsuttalelse. Høringsuttalelsen vår gjelder paragrafene vi omtaler her. Paragrafene som ikke omtales, er ok for oss.

Medlemmene er valgt av sonestyrene. To medlemmer fra hver sone og en fra sonen hvor lederen for merkenemnda kommer fra.

Kapittel 2. Valg og oppnevning av nemdsmedlemmer, sammensetning av nemdene og organisering av nemdenes arbeid, §3 Valg av regionale nemder

Andre ledd: «Medlemmer med personlige varamedlemmer velges for en periode på fire år. Valg skal finne sted hvert andre år. Ved førstegangs oppnevning oppnevnes to av medlemmene og varamedlemmene for to år.»

Hvordan blir denne paragrafen i forhold til at lederen skal rulleres ihht til paragraf 5?

Femte avsnitt:

«Ved valget av medlemmer til merkenemdene skal det vektlegges at medlemmene besitter allsidige merke- og reindriftsfaglige kunnskaper, samt ha kunnskap om slektsforhold i det aktuelle reinbeiteområdet. Det skal søkes å oppnå en rimelig geografisk fordeling fra de ulike reinbeitedistrikter i reinbeiteområdet og en lik representasjon av begge kjønn»

-Vi er fornøyd over at medlemmene i merkenemdene skal besitte både allsidig merke og reindriftsfaglige kunnskaper samt ha gode kunnskaper om slektsforhold i det aktuelle reinbeiteområdet. Dette fordi et reinmerke er som en slektsbok. Et reinmerkes hovedsnitt er avledet fra foresatte og forfedre, og føres fra generasjon til generasjon. En dyktig merkekyndig reineier lokaliserer slekt ut i fra reinmerker, bedre enn etter navn. Dersom medlemmer i merkenemdene ikke har denne kunnskapen, kan det f.eks føre til at barn ikke får innvilget slektsmerker.

Vi støtter kjønnskvoltering i styret og råd, men nødvendig bred kunnskap om reinmerker er en helt særegen kunnskap som er svært viktig i merkenemdene. I dag er det ikke vanlig at det er så mange kvinner som er i praktisk arbeid i reindriften ute på fjellet. Og dermed er det heller få kvinner som virkelig har god nok kunnskap om reinmerker. Derfor synes vi at det kan bli utfordrende å dekke kjønnskvolteringen i denne viktige nemda for å sikre god nok saksbehandling.

§4 Oppnevning av klagenemd

Første ledd:

“Klagenemda skal ha 5 medlemmer.” Reindriften i Norge består av 7 reinbeiteområder. Vi mener det er svært viktig at klagenemda består av en representant fra hvert reinbeiteområde i Norge, fordi områdene er svært forskjellige. Viser også til § 3, femte ledd, angående kunnskap om merker, slektsskap samt kjønnkvoteringen.

§ 6 Beslutningsdyktighet

Andre ledd

I det samiske samfunn er slektsskap mye «bredere» enn det forvaltningslovens bestemmelse innebærer. Derfor må det tas grundig vurdering av habilitet i merkenemdene.

Vi vet at det ofte skjer at forfall meldes på kort varsel. Derfor er det viktig at varamedlemmene også får tilsendt sakspapirer for å være godt forberedt og på den måte sørge for forsvarlig behandling av sakene.

Vi mener også at dersom et medlem trekker seg fra nemda, må det være mulig å oppnevne nytt medlem samt nytt varamedlem.

Vi mener at det ville vært gunstig å utvide merkenemdas representanter, for å sikre at nemda er beslutningsdyktig, og at nemda innehar nødvendig kompetanse i behandlingen av sakene.

Bokstav b

Vi mener merkenemdene har et svært stort ansvar, og mener derfor at flertallet av de faste representantene i nemda bør være på møtet før behandling av saker. Dette for å sikre koninuitet i praksisen av saksbehandlingen. I dagens samfunn er det enklere å delta på nettmøter, og dersom det viser seg at medlemmer har vanskelig for å møte, må nettmøte vurderes.

Kapittel 4. Utforming av reinmerke og merking av rein

§ 11. Vilkår for godkjenning av reinmerke

Første ledd:

Det er mange grunner til at en reineiere velger eller må søke om nytt merke. Derfor kan ikke vi godta forslaget om at : «*Reineierens tidligere registrert merke må slettes før et nytt merke kan godkjennes.*». Dette forde det alltid vil være rein i det eksisterende merke før søknad om nytt merke. Derfor vil det umuliggjøre søknad om nytt reinmerke da det foreslås at det gamle merket må være slettet før nytt merke kan innvilges. Vi mener den tidligere bestemmelsen om at det gamle reinmerket må slettes innen 5 år, må fortsatt gjelde.

§12 Utforming og gjennomføring av merking

Første ledd

Det er abosolutt viktig å huske på at også i behandlingen av merkesøknader, skal tradisjonell bruk og utforming hensyntas. Dette gjelder i sær hensyn til søknader som er om videreføring av hovedsnitt i familiemerker.

I den forbindelse viser vi til at det finnes utfyllende retningslinjer for de ulike merkenemdene. Disse retningslinjene er detaljert i hvordan merkesøknader skal behandles. Vi har registrert at disse retningslinjenes oppfølging varierer fra område til område. Vi har også

registrert at merkenemnda tolker retningslinjene på forskjellige måter. Dette har vist seg å være svært uheldig med tanke på søknader om merke til f.eks barna utifra foreldrenes merke. Derfor må oppfølging av disse utfyllende retningslinjene strammes inn.

Hovedsnitt i reinmerker er de som forteller om den tradisjonelle slektstilhørighet. Ved tilleggssnitt til familiens hovedsnitt, kan man se forskjell på eierskap på rein innenfor familien og slekten. Her er det ikke snakk om den nærmeste familie, men slekta i sin helhet.

§ 15. Sletting av merke ved fare for forveksling eller misbruk av merket

Første ledd:

Merkenemnda kan slette merker fra merkeregisteret etter reglene i lov 15. juni 2007 nr 40 om reindrift dersom de har en slik form at det er fare for forveksling eller misbruk av merket.

Vi synes denne bestemmelsen kan føre til store utfordringer.

Alle reineiere har mulighet å gi innsigelse til en merkesøknad ihht § 9. Ofte er begrunnelsen til innsigelsen at det vil være fare for misbruk av merket. Dersom denne innsigelsen tas til følge, har vedkommende faktisk fått medhold i at merket kan misbrukes. Derfor kan vedkommende også kreve slektsmerkene som denne søknaden er avledet fra, slettet i følge denne paragrafen.

Denne bestemmelsen kan også ha den konsekvens at den misbrukes slik at en annen person sitt merke kan bli slettet.

Til slutt vil vi komme med uttalelse på viktige punkter vi mener mangler.

1. I det reindriftssamiske samfunnet er det vanlig at ektefellen fører sine rein over til den andre ektefellens distrikt ved ekteskapsinngåelse. I dagens reindriftslov likestilles også samboerskap med ekteskap.

I forslaget til forskriften kommer det ikke frem hvordan overføring av reinmerker skal skje i dette tilfellet.

2. Det står heller ikke noe om hva er begrensningen om hvor man kan flytte sitt reinmerke.